

Scenekunsten ind i skolen og skolen ind i scenekunsten

Den nye skolereform åbner muligheder for at teatre og skoler kan arbejde tættere sammen og for, at det scenekunstneriske udtryk kan få en mere fremtrædende rolle som selvstændig faglighed og udtryk i skolen end det har i dag. Vi er derfor fire teatre i Region Midtjylland, som over de næste 3 år gerne vil investere i at undersøge og udvikle potentialet i en større integrering af scenekunsten i skolernes hverdag og elevernes læringsrum. De fire teatre, der indgår i projektet, er: Limfjordsteatret, Syddjurs Egnsteater, Opgang2 og Teaterhuset Filuren.

Med projektet ønsker vi at skabe viden om, og konkrete praktiske erfaringer med, at gøre scenekunst til en mere integreret del af skolernes hverdag. Vi vil i samspil med skoler undersøge og udvikle veje, metoder og tiltag, som gør skoleelevers møde med teater og dans mere engagerende, involverende og kvalificeret i forhold til en ejerskabsfølelse og forståelse af de scenekunstneriske udtryksformer. Dette vil vi gøre både ved at arbejde med at klæde lærere og elever bedre på til mødet med det professionelle scenekunststudium, og ved at arbejde med at lade eleverne udtrykke sig selv og være skabende indenfor de scenekunstneriske udtryksformer samt endvidere undersøge og udvikle hvor og hvordan vores scenekunstneriske faglighed kan indgå som redskaber og metode i andre fag i skolen.

Vi oplever i dag, at kommunikationen og kontakten til skoler og lærere ikke er helt let. Primært fordi vi mangler viden og forståelse for hinandens virkeligheder, vilkår og kompetencer. Derfor ønsker vi i tæt samarbejde med udvalgte skoler og lærere at udvikle tiltag, der bringer scenekunsten ind i skolen og skolen ind i scenekunsten på måder, der praktisk og konkret fungerer for både skolen og teatret med de eksistensvilkår og muligheder, de hver især har. Dette kræver et kontinuerligt samarbejde over tid, og derfor en 3-årig udviklingshorisont.

Den nye skolereform er en kompleks udfordring at føre ud i livet, og der er meget, som både vi teatre og skolerne har brug for at gøre os erfaringer med i praksis, før vi kan formulere et 3 årigt projekt fuldt ud. Vi har derfor valgt at inddele projektet i 3 faser. Et forprojekt i form af fase 0 (Skoleåret 14/15), en fase 1 (skoleåret 15/16) og en fase 2 (skoleåret 16/17). I fase 0 vil vi via små konkrete praksis pilotprojekter og dialog med skolerne indsamle viden til at kvalificere, konkretisere og endeligt formulere indholdet af de næste to faser i projektet. I februar 2015 skal en konkretisering af projektets fase 1 og 2 ligge klar.

Fælles vision og mål for det 3-årige projekt

Vi drømmer om at alle børn og unge via deres skolegang stifter kvalificeret bekendtskab med scenekunsten. Både som oplevende, æstetisk sansende publikum og som skabende, udøvende deltager i scenekunstneriske forløb og aktiviteter.

Vi har en overordnet målsætning om helt fra starten af, at havde fokus på, at de tiltag og modeller vi udvikler, skal være bæredygtige. Med bæredygtighed mener vi tiltag, som skolerne oplever som så givende ind i deres arbejde med børn og unge, at det bliver tiltag de prioriterer at gentage og fastholde som en naturlig del af deres skoledrift - også selv om de skal afsætte midler til det.

I kort form lyder vores målsætninger for projektet således:

- At stimulere og kvalificere elevernes kompetencer både som aktivt deltagende publikum og som selvudøvende indenfor scenekunstneriske udtryksformer.
- Undersøge og udvikle bæredygtige metoder til at gøre scenekunst til et mere integreret element i skolens virke og læringsrum.
- At udnytte og stimulere de muligheder, teater og dans har for at tilbyde eleverne en anderledes arena til at blive klogere på dem selv og deres verden.
- Undersøge og udvikle tiltag der opkvalificerer lærernes kompetencer til at inddrage scenekunstneriske elementer og redskaber i læringsrummet.
- Opbygge vedvarende samarbejdsrelationer med skoler både på ledelses- og lærerniveau.
- Skabe viden og erfaringer som kan bruges af andre teatre og skoler med interesse i at integrere scenekunst i skoleelevers hverdag.

Metode

Grundlæggende ønsker vi at udvikle vores tiltag i en åben og respektfuld dialog med skolerne. Vi har allerede et ret klart billede af, at skolerne lige nu står over for en kæmpe udfordring i implementeringen af reformen. Vi har derfor forståelse for, at skal det lykkes at skabe bæredygtige tiltag og modeller, som bringer skole og scenekunst tættere sammen i praksis, så skal vi afprøve og udvikle sådanne med stor lydhørhed over for skolernes driftsvilkår og udfordringer med at tilpasse deres organisation den nye reform.

Vi ønsker derfor at møde skolerne:

- Med lydhørhed og dialog – uden dog at give afkald på vores scenekunsthøje kapacitet.
- Med ideer til konkrete tiltag som vi tror, kan passe ind i skolen – uden dog at have støbt vores tiltag så fast, at de ikke kan ændres i det dialogiske møde med skolen.

Vi starter i projektets fase 0 med mindre tiltag, som er lette for skolen at implementere, og skaber af den vej i praksis sammen med skolen fælles erfaringer og viden om hinandens faglighed og drift/produktionsvilkår. Erfaringer og viden, som skal bane vej for, at vi kan videreudvikle vores samarbejde til, at implementere det scenekunsthøje perspektiv på en langt dybere og bredere måde ind i skolens virke og elevernes læringsrum.

Alle fire teatre har, eller er ved, at skabe kontakt til udvalgte skoler, som vil indgå i projektets fase 0 og være pilotskoler i forhold til opstart af dialog og afvikling af de første praksis tiltag.

Følgende skoler indgår fra start i fase 0:

Sødalsskolen, Aarhus
Skåde skole, Aarhus
Katrinebjergskolen, Aarhus
Søndervangsskolen, Aarhus
Vestergårdsskolen, Aarhus
Miniskolen, Horsens
6 folkeskoler i Favrskov Kommune
Hem Skole, Skive
Skive Friskole

Molsskolen, Knebel
Marienhoffskolen, Ryomgård

I løbet af fase 0 vil yderligere skoler blive koblet på projektet, efterhånden som vi gør os erfaringer med, hvordan det mest givtige samarbejde mellem teater og skole rammesættes.

To fælles fokuspunkter for tiltag i fase 0

Overordnet har vi – de fire teatre – to fælles fokuspunkter i vores arbejde med at udvikle og iværksætte aktiviteter og tiltag i samarbejde med skolerne

1. Hvordan gør vi kunstproduktet relevant og nærværende ind i elevernes læringsperspektiv? Hvordan skaber vi kvalitative læringstiltag med værket som omdrejningspunkt? Hvad enten det handler om at kvalificere deres oplevelse af professionelle teaterforestillinger eller om scenekunstneriske forløb, hvor de selv er udøvende og skabere af et værk.
2. Hvordan kan vi - med vores scenekunstneriske faglighed – spille kvalitativt ind med redskaber og metoder i elevernes læringsperspektiv inden for andre fag?

Konkrete aktiviteter og tiltag i fase 0

Følgende tiltag er under konkret tilrettelæggelse indenfor de to fokuspunkter. Flere vil komme til i løbet af fase 0.

Kunstproduktet som aktivitets omdrejningspunkt:

- **Opgang2 og deres forestilling "4ever" sammen med Katrinebjergskolen, Søndervangsskolen, Miniskolen og 6 folkeskoler i Favrskov Kommune.**
I samarbejde med 2 dramapædagoger afvikles en række workshops, som i stikordsform er rammesat således: 'Venskab og Drama - 4Ever!' -et skoleteaterprojekt for 8., 9., 10. klassetrin, der består af lærerworkshop, temaforløb om venskab, teaterforestilling, elevworkshop, dramaprojektuge og professionel respons. Eleverne læser individuelt værker om venskab, fører blogs og giver deres dramaprojekt en digitalform, der bliver bedømt af både elever, lærere, bibliotekarer og dramaturg/dramatiker.
Opgang2 udvikler desuden en 'light' version af ovenstående, som kan afvikles på 1 dag (inklusiv forestilling) med ½ lektions forberedelse og 1 lektion til efterbearbejdning.
- **Syddjurs Egnsteater, Teaterhuset Filuren og deres samproducerede forestilling "Livets blå tone" – premiere sep. 2014.**
Via workshopbaserede eller andre tiltag både før og efter selve teaterforestillingen, søger vi at øge elevernes ejerskab overfor scenekunsten, pirre deres nysgerrighed og undren samt give dem redskaber til at registrere, reflektere over og udtrykke tanker, følelser og meninger om teaterforestillingen. Vi ønsker at sætte fokus på, hvad elevpublikummets interaktion med teaterforestillinger kan, og vi ønsker at tænke teaterbesøget ind som en integreret del af klassens årsplan og de læringsmæssige trinmål.
- **Teaterhuset Filuren og Sødalskolen**
10 ugers scenekunstnerisk forløb med 0. – 5. klassetrin, der afvikles fra aug. - okt. 2014 som del af Sødalskolens nye initiativ med fællessamling af en times varighed hver fredag. Målsætningen med forløbet er, at give eleverne i 0. – 5. klasse en smagsprøve på, hvad de kan med deres egen krop og

stemme i et scenekunstnerisk udtryk, samt vække deres nysgerrighed overfor dans og teater som æstetisk udtryk. Det er tanken at forløbet afsluttes med at eleverne præsenteres for en professionel danse-eller teaterforestilling.

- **Limfjordsteatret sammen med alle skoler i Skive kommune**

I efteråret 2014 afvikles et drama- og instruktørkursus som optakt til en lokal børne- og ungdomsteaterfestival, med børn og unge som aktive udøvere i Skive Skolevæsen. En børne- og ungdomsteaterfestival, hvor alle børn i Skives skoler skal være medlevende og medskabende i en æstetisk kultur gennem mødet med kunsten og kulturen, og ved at være skabende og udtrykke sig i fællesskab med andre. Limfjordsteatret skal skabe rammerne omkring festivalen, og som første skridt afholdes drama- og instruktørkursus for de lærere, der skal indgå i projektet.

Formål med Drama- og instruktørkurset er:

At stifte bekendtskab med nogle grundlæggende redskaber/værktøjer fra teatrets verden

At prøve på egen krop og sjæl, hvad du i en senere proces kommer til at kræve af børnene

At blive bedre rustet til at iscenesætte en forestilling, hvor børnene er de aktive

Scenekunsthed som redskab/metode inden for andre fag:

- **Teaterhuset Filuren og Skåde Skole**

Kortere forløb med 6. klasse. Forløbet er endnu ikke endeligt fastlagt, men der er indgået aftale med Skåde Skoles leder Susanne Holst og klassens dansklærer om i samarbejde med Teaterhuset Filuren at tilrettelægge et forløb, der afvikles i det kommende skoleår.

- **Opgang2**

Iværksættelse af læringsforløb i personlig præsentationsteknik for unge, som søger praktikplads, læreplads og fritidsjob – her tænkes specifikt på unge med flerkulturel baggrund, som er Opgang2's kernemålgruppe. Vi har endnu ikke udviklet specifikke forløb med konkrete partnere, men vil bygge videre på erfaringer fra afviklede forløb på teknisk skole samt på Opgang2 Turnéteaters talenthold.

- **Opgang2**

Udvikle workshop-forløb for undervisere, som vil tilbyde kompetencer i at integrere scenisk og digital/ filmisk historiefortælling, baseret på elevernes egne fortællinger i danskundervisningen i udskolingen. Dette inkluderer brug af sociale medier i udvikling af historier og sceniske/ digitale produkter.

- **Limfjordsteatret i samarbejde med Monica Langelund: Visual Thinking Strategies (VTS)**

VTS er en meget udbredt måde at formidle kunst til børn og unge på i USA, som langsomt er ved at sprede sig til resten af verden. Monica Langelund er uddannet i USA, hvor VTS-hovedkontor ligger. Fra amerikansk side er man meget interesseret i at komme og afholde workshops og oplæg om VTS.

Målsætning for fase 0

- Indhente erfaringer med, hvordan vi kommer i god og konstruktiv dialog med skolerne
- Afprøve – og derved indhente praktisk erfaring med pilotprojekter ude på skolerne.
- Afprøvning og videreudvikling af vores tanker for erfarings- og vidensdeling internt i projektet mellem de fire teatre og de involverede skoler.
- På baggrund af de i fase 0 gjorde erfaringer og indhentet viden, samt i dialog med deltagende skoler, projektets evaluatør Bente Buchhave og det tilknyttede advisory board udarbejdes konkret

projektplan for den videre udvikling af projektet i fase 1 (skoleår 15/16) og fase 2 (skoleår 16/17). Projektplanen for fase 1 og 2 skal ligge klar i februar 2015, hvor projektet søger region Midtjylland om midler til gennemførelse af projektets 1. og 2. fase.

Hvordan intern vidensdeling mellem de fire teatre

- Kick off seminar, der afvikles i samarbejde med ScenNet, hvor de fire teatre samt skoleledere og lærere for de i fase 0 deltagende skoler, mødes og introducerer deres konkrete tiltag og ideer for hinanden samt erfaringsudveksler på tidligere gjorte erfaringer.
- Ved afprøvning af samme type aktivitet – f.eks. workshops i præsentationsteknik - på flere af teatrene, forpligter de sig til via besøg hos hinanden og fælles erfaringsamtaler at lade sig inspirere af og drage nytte af hinandens praksiserfaringer.
- Fælles Advisory board, hvor kapaciteter indenfor såvel et lærings-, kreativitetsforsknings- og scenekunsthagligt perspektiv inviteres ind til at kvalificere projektet med deres viden og input.
- Løbende styregruppemøder med projektrepræsentanter fra alle fire teatre.

Hvordan mangfoldiggørelse og videreformidling af projektets erfaringer og viden til parter uden for projektet

- Afholdelse af en seminar dag både i fase 1 og fase 2. Seminardagene afholdes i samarbejde med ScenNet og er åbne for alle interesserede teater- og skolefolk fra Region Midtjylland. På disse seminarer præsenterer projektet sine aktiviteter, tiltag, best practise, viden, erfaringer og udarbejdede metoder og modeller videreformidles.
- Digital video/videns database – f.eks. små filmiske præsentationer af danse- og teaterøvelser samt andet filmisk materiale til inspiration for skoler, lærere og andre teatre. Her tænker vi at anvende SkoleTube som distributions- og formidlingsmedie til skolerne.
- Evaluator der følger projektet og kommer med en devaluering efter fase 0, samt en samlet evalueringsrapport efter fase 1 og 2, med fokus på tiltagenes forankring og bæredygtighed efter projektet

Projektets organisation

På hvert af de fire teatre udpeges en projektleder, der varetager udvikling, styring og koordination af aktiviteter og tiltag knyttet til deres teater.

Der ansættes en fælles projektkoordinator, som i samarbejde med de fire teatre varetager koordinering og udvikling af projektet samt en afsøgning af, hvordan projektet kan tilknyttes et forskermiljø og hvad der ellers rør sig på dette teater/skole felt andre steder i landet.

Teaterhuset Filuren står som hovedansvarlig på ansøgningen og dermed som samlet økonomisk ansvarlig over for Regionen. Projektkoordinatoren huses og får kontor på Teaterhuset Filuren

De fire projektledere samt projektkoordinatoren og ScenNets koordinator danner projektets styregruppe og varetager videreudvikling af projektet samt videreformidling af erfaringer og viden til andre teatre og skoler.

Bente Buchhave følger løbende projektet som ekstern evaluator, og udarbejder ved afslutning af fase 0 en kort evaluering, med fokus på at kvalificere tilrettelæggelsen af projektet i fase 1 og 2. Bente Buchhave udarbejder desuden en samlet evaluering ved afslutningen af fase 2, med fokus på tiltagens forankring og bæredygtighed efter projektet. Bente Buchhave er uddannet inden for kulturområdet og har arbejdet i både kommune, region og stat bl.a. i en årrække tilknyttet Biblioteksstyrelsen. Bente Buchhave har stor erfaring som evaluator og arbejder med fokus på den brede kulturforståelse, og hvordan vi i fællesskab (på tværs af fag og sektorer) skaber gode rammer og indholdsmæssige betingelser for borgerens identitetsdannelse.

Det oprettes et advisory board, hvor kapaciteter indenfor såvel et lærings-, kreativitetsforsknings- og scenekunsthagligt perspektiv inviteres ind til at kvalificere projektet med deres viden og input. Tanken med projektets advisory board er at samle personer med forskellige perspektiver og kompetencer, som vi kan trække på enten ved i samlet flok at lade dem give deres besyv med i forhold til et emne, en udfordring eller en problematik eller ved at bruge dem individuelt til sparring på udvalgte aspekter i projektet.

Økonomi

Budgettet for projektets fase 0 lyder samlet på 355.000 kr. fordelt på følgende poster:

Overordnet tovholderfunktion ved Filuren	40.000
Projektkoordinator	200.000
Projektmidler pilotprojekter samt Kick off workshop	80.000
Ekstern evaluering	35.000

Budget for fase 1 og 2 vil først kunne fremlægges, når vi på baggrund af erfaringer og viden fra fase 0 endeligt fastlægger og formulerer projektets videre forløb, men vi anslår følgende:

Anslået budget fase 1:	600.000 kr.
Anslået budget fase 2:	630.000 kr.